

De Nederlandse economen top-30

Het overlijden van Tinbergen was een gevoelig verlies voor de Nederlandse economenwereld. Maar talentvolle economen staan klaar om de fakkel over te nemen.

Dit is de veertiende aflevering van de Nederlandse economen top-30, de ranglijst van meest geciteerde Nederlandse economen. Zoals bekend, gaat het in de top-30 om citatie-analyse, dat wil zeggen dat wordt geteld hoe vaak iemands wetenschappelijke werk door anderen wordt geciteerd. De top-30 is indertijd door J.J. van Duijn geïntroduceerd 'ter lering ende vermaak' van het Nederlandse economenvolk, maar heeft zich langzaam ontwikkeld tot een belangrijke status-indicator voor economische wetenschapsbeoefenaren. Tegelijk is ook het belang dat door wetenschappelijke beleidsmakers, zoals het Ministerie van Onderwijs, universiteitsbestuurders en onderzoeksmangers, aan produktie- en citatielijsten wordt gehecht, sterk toegenomen. De lijsten kunnen mede bepalend zijn voor wetenschappelijke benoemingen, de toewijzing van onderzoeksgelden, de aanwijzing als onderzoeksschool enz. Zozeer zelfs dat sommigen vrezen voor 'perverse' effecten, waarbij het leveren van goed onderwijs, het doen van kwalitatief hoogwaardig onderzoek e.d. ondergeschikt worden aan het scoren op citatielijsten.

Niet alleen om die reden, maar ook om andere redenen heeft de top-30 in de loop der jaren de nodige kritiek ondervonden. Een oude kritiek is dat de lijst vooral de gevestigde orde van economische wetenschappers weer geeft. Omdat de citaties die iemand verzamelt over een periode van vijf jaar worden gesommeerd, moet men minstens vijf jaar in het citatencircuit meedraaien om op gelijke voet met oudere vakgenoten te komen. Tel daarbij de periode die het kost om een artikel geaccepteerd en gepubliceerd te krijgen in een gerenomeerd economisch tijdschrift, vervolgens de periode die het kost voordat

de resultaten doorklinken in het werk van anderen die daarna ook weer de hele publicatiecyclus moeten doorlopen, dan ben je toch snel een jaar of tien onderweg. Overigens lijkt die periode door de internationalisering van het onderzoek en de steeds gemakkelijkere (e-mail) en intensievere informatie-uitwisseling tussen onderzoekers wel steeds korter te worden. Wellicht kunnen jongere economen daardoor in de toekomst sneller tot de lijst doordringen.

Een mogelijkheid om aan de 'gevestigde orde'-kritiek tegemoet te komen, is niet citaties te tellen, maar publikaties. Deze methode ligt ten grondslag aan de top-20 van *Intermediair*¹. In die lijst wordt geteld hoeveel pagina's iemands publikaties in een bepaald jaar in bekende economische tijdschriften innemen, waarbij een weging plaatsvindt naar de status van het tijdschrift en een correctie voor de omvang van de bladspiegel. Ook wordt gecorrigeerd voor het al dan niet samenwerken met co-auteurs. De *Intermediair*-lijst meet dus vooral het produktievolume van Nederlandse economen in toonaangevende tijdschriften, maar zegt niets over de invloed van die produktie op anderen en daarmee op de ontwikkeling van het vakgebied.

Een ander kritiekpunt betreft de onderwaardering van Nederlandse 'beleids-economen', die waardevolle, beleidsrelevante publikaties produceren, maar daarmee zelden of nooit de internationale vakpers halen. Om aan dit bezwaar tegemoet te komen is twee jaar geleden in *ESB* de 'polderparade' opgenomen². Een opvallende uitkomst daarbij was dat economen die in het internationale circuit veel citaties verzamelen, ook 'in de polder' hun partijtje meeblazen. Misschien is de kloof tussen wetenschap

en beleid ook weer niet zo groot als soms wel wordt gesuggereerd.

Een derde bezwaar tegen de Nederlandse economen top-30 is dat alleen in Nederland werkzame economen met de Nederlandse nationaliteit worden meegeteld. Naarmate de wetenschapsbeoefening steeds meer een internationale aangelegenheid wordt, en er meer buitenlandse economen aan Nederlandse faculteiten worden benoemd, neemt de representativiteit van de top-30 voor het niveau van de economiebeoefening in Nederland af. Dit is een serieus bezwaar. Omwille van de consistentie met eerdere ranglijsten is echter vastgehouden aan de eis van Nederlanderschap, onder erkenning dat dit tekort doet aan een aantal voortreffelijke 'buitenlandse' economen die vaak al jaren in ons land werkzaam zijn.

Essentieel voor de beoordeling is natuurlijk de vraag wat men nu eigenlijk precies meet met al die citaties. Het gaat daarbij uiteraard – althans, dat zou moeten – om de kwaliteit van het wetenschappelijke werk. Maar is een citatie een waarmerk voor kwaliteit? Een bewijs dat een fundamentele bijdrage is geleverd aan de ontwikkeling van wetenschappelijke kennis en inzicht? Voor de meeste citaties zal dat niet gelden. Daarom introduceert Van Dalen elders in deze *ESB* een extra toets om 'fundamentele' publikaties te onderscheiden van oppervlakkige of modieuze en zoekt hij uit wat dat betekent voor de Nederlandse economen-top. Het blijkt dat het veld van de vaderlandse toppers flink wordt uitgedund als alleen naar fundamentele publikaties wordt gekeken en dat de belangrijkste Nederlandse economen in het buitenland (vooral de VS) werkzaam zijn.

Uit dit alles moge duidelijk zijn dat de top-30 met de nodige relativering moet worden bekeken. Laten we na al deze waarschuwingen eens gaan kijken wat over de afgelopen vijf jaar de meest geciteerde Nederlandse economen waren. Maar eerst nog even een korte uiteenzetting van de telregels.

1. P.R. van Ostende, *Intermediair* economen top-20, te verschijnen in *Intermediair*, 30 december 1994.

2. P.A.G. van Bergeijk, *Wie telt mee in economisch Nederland?*, *ESB*, 16 december 1992, blz. 1220 e.v.

Tabel 1. Top-30 1994 (citaties in de jaren 1989-1993)^a

			Instelling	Citaties	Hoogste notering
1.	(1)	G. Hofstede	emer	596	1 (1992-1994)
2.	(3)	S.J.G. van Wijnbergen	UvA	236	2 (1994)
3.	(5)	E.E.C van Damme	KUB	139	3 (1994)
4.	(4)	P. Nijkamp	VU	135	2 (1981-1988)
5.	(7)	F. van der Ploeg	UvA/Tw. Kamer	96	5 (1994)
6.	(6)	J.R. Magnus	KUB	83	4 (1991)
7.	(-)	A. Klamer	EUR	78	7 (1994)
8.	(15)	A.L. Bovenberg	EUR/KUB	65	8 (1994)
9.	(9)	B.M.S. van Praag	SEO/UvA	64	3 (1984-1985)
	(12)	G. Ridder	VU	64	9 (1994)
11.	(-)	P.P. Wakker	RL	63	11 (1994)
12.	(11)	J.P. Kiviet	UvA	59	8 (1991)
	(8)	J. Pelkmans	Euroscop	59	8 (1993)
14.	(12)	A. Kapteyn	KUB	58	5 (1988)
15.	(15)	J.S. Cramer	UvA	55	4 (1981)
16.	(14)	W.P. van Raay	EUR	54	9 (1985-1986)
17.	(10)	J.J. van Duijn	Robeco/UvA	47	3 (1986-1988)
18.	(24)	J. Hartog	UvA	45	18 (1994)
	(18)	P. Rietveld	VU	45	9 (1988)
20.	(17)	T. Kloek	EUR	43	6 (1985)
	(18)	W.P.M.M. van de Ven	EUR	43	15 (1992)
22.	(21)	J.J.M. Kremers	Fin/EUR	39	21 (1993)
23.	(23)	P. Kooreman	LUW	35	23 (1993-1994)
24.	(25)	M.M.G. Fase	DNB/UvA	34	12 (1982)
	(21)	W.J. Keller	CBS/VU	34	19 (1991)
26.	(20)	C.C.P. Wolff	RL	33	20 (1993)
27.	(25)	J. Pen	emer	30	3 (1981-1983)
28.	(29)	L. van den Berg	EUR	29	13 (1990)
29.	(25)	S. Gnoossen	EUR	26	25 (1993)
30.	(25)	C.P.A. Bartels	Bureau Bartels/KUN	24	7 (1988,1990)
	(29)	J. Koerts	EUR	24	23 (1988)
	(-)	W.T.M. Molle	NEI/EUR	24	28 (1987)

a. Tussen haakjes de klassering vorig jaar.

Telregels

De Nederlandse economen top-30 komt tot stand door te turven hoe vaak iemand in de laatste vijf jaar is geciteerd in de belangrijkste internationale wetenschappelijke tijdschriften en een groot aantal readers, congresbundels, e.d. op het gebied van de economie. De uitkomsten van dit turfwerk worden jaarlijks gepubliceerd in de *Social Science Citation Index* (SSCI), een uitgave van het Amerikaanse Institute for Scientific Information (ISI). De SSCI bestrijkt ruim 1500 tijdschriften op het gebied van de sociale wetenschappen, waaronder circa 150 economische tijdschriften. Er wordt niet alleen bijgehouden, wie wie in welk tijdschrift citeert, maar ook naar welke publicaties wordt verwezen. ESB telt voor de SSCI niet mee als bron van citaties. Wel wordt soms naar ESB-artikelen

verwezen, uiteraard meestal door Nederlandse auteurs.

Bij het tellen zijn er enkele beperkingen. Verwijzingen naar eigen werk, boekbesprekingen en review-artikelen tellen niet mee. Als iemand in één publicatie meermalen wordt geciteerd, telt dat maar voor één citatie, ook al kan het gaan om verwijzingen naar verschillende boeken en/of artikelen van de geciteerde auteur. In geval een artikel door twee of meer auteurs is geschreven, wordt alleen de eerstgenoemde auteur geteld. Dit is een handicap voor co-auteurs wier naam begint met een letter aan het eind van het alfabet, maar de werkwijze van de SSCI maakt het helaas onmogelijk om hiervoor te corrigeren. De hoge scores van Tinbergen en Van Wijnbergen laten overigens zien dat de handicap niet onoverkomelijk hoeft te zijn.

Zoals gezegd worden alleen Nederlandse economen geteld. Dit zijn in Nederland werkzame economen met de Nederlandse nationaliteit. Dat de top-30 daardoor misschien een 'provinciaals' karakter krijgt, wordt voor lief genomen om de consistentie met eerdere lijsten niet te schaden.

De top-30

Wat zijn de resultaten? De Nederlandse economenwereld heeft in het afgelopen jaar een gevoelig verlies geleden door het overlijden van Jan Tinbergen. Vanaf het begin van de telling (1981) tot 1991 heeft Tinbergen de ranglijst met grote voorsprong aanvoerd. De laatste twee jaar is de koppositie overgenomen door Hofstede, die voordien niet als 'econoom' werd meegeteld. Ook dit jaar zou Tinbergen, na Hofstede, nummer twee op de lijst zijn geweest. Het is illustratief voor Tinbergens enorme verdienste voor de economische wetenschap, dat publicaties die voor een deel meer dan vijftig jaar oud zijn, nog altijd intensief worden gebruikt en geciteerd.

Niet als vorig jaar en twee jaar geleden bezet Hofstede met ruime voorsprong de eerste plaats. Hofstede weet zijn voorsprong zelfs nog met meer dan honderd citaties te vergroten. Blijkbaar mag zijn baanbrekende onderzoek naar de invloed van culturele verschillen op de effectiviteit van organisaties zich in een nog steeds groeiende belangstelling verheugen.

De tweede plaats van Tinbergen is overgenomen door Van Wijnbergen, die voordien op de derde plaats stond. Van Wijnbergen deelt met Tinbergen een opleiding als natuurkundige en een belangstelling voor ontwikkelingsvraagstukken. Sinds zijn overstap, drie jaar geleden, van de Wereldbank naar de Universiteit van Amsterdam behoort Van Wijnbergen tot de absolute Nederlandse top. Ook in het afgelopen jaar heeft hij weer veel extra citaties weten te verzamelen.

De nummer drie is Van Damme (KUB), wiens ster nog steeds rijst. In vijf jaar tijd is Van Damme van de 28e via de 16e, de 6e, de 5e (twee keer) naar de derde plaats opgerukt. Daarmee passeert hij (nek-aan-nek) Nijkamp, die eindigt op de vierde plaats. Van Damme beweegt zich op het nog relatief jonge, maar zich snel ontwikkelende vakgebied van de

Tabel 2. Citaties in 1993

	Instelling	Cit.
1. G. Hofstede	emer.	170
2. S.J.G. van Wijnbergen	UvA	60
3. E.E.C. van Damme	KUB	51
4. F. van der Ploeg	UvA/TwK	28
5. J.R. Magnus	KUB	27
6. A.L. Bovenberg	EUR/KUB	23
J. Hartog	UvA	23
P. Nijkamp	VU	23
9. A. Klamer	EUR	22
10. G. Ridder	VU	20

speltheorie³. Zijn hoge notering laat ook zien dat het mogelijk is al op betrekkelijk jonge leeftijd (achter in de dertig) een hoge plaats op de ranglijst te bereiken.

Ook Van der Ploeg – op vijf – had een goed citatenjaar. Sinds de laatste verkiezingen combineert Van der Ploeg het (part-time) hooglerarschap aan de Universiteit van Amsterdam met het lidmaatschap van de Tweede Kamer. Hoe die combinatie zal uitwerken op zijn wetenschappelijke produktiviteit, zal in de toekomst moeten blijken.

Een nieuwkomer op de lijst is Klamer (nummer zeven). Klamer is per 1 augustus jl. benoemd als hoogleraar Economie van de kunst en cultuur aan de Erasmus Universiteit Rotterdam. Na zijn afstuderen aan de Universiteit van Amsterdam in 1978 vertrok hij naar de VS, waar hij snel carrière maakte. In 1990 werd hij benoemd tot hoogleraar aan de George Washington Universiteit. Klamer maakte vooral furore met zijn boek *Conversations with economists* dat in vele talen vertaald is. Daarin gaat hij in gesprek met vooraanstaande economen van uiteenlopende richtingen (neo-klassiek, Keynesiaans, institutio-

Tabel 3. Tipparade 1994

	Instelling	Cit.
1. G. Hofstede	emer.	92
2. E.E.C. van Damme	KUB	20
P. Nijkamp	VU	20
4. S.J.G. van Wijnbergen	UvA	17
5. P. Rietveld	VU	15
6. J.J.M. Kremers	Fin/EUR	14
7. A. Klamer	EUR	13
8. P.P. Wakker	RI	10
9. A. Kapteyn	KUB	9
J.R. Magnus	KUB	9

neel) over hun wetenschappelijke en pre-wetenschappelijke overtuigingen, wat een buitengewoon boeiend beeld van hun denkwereld oplevert⁴.

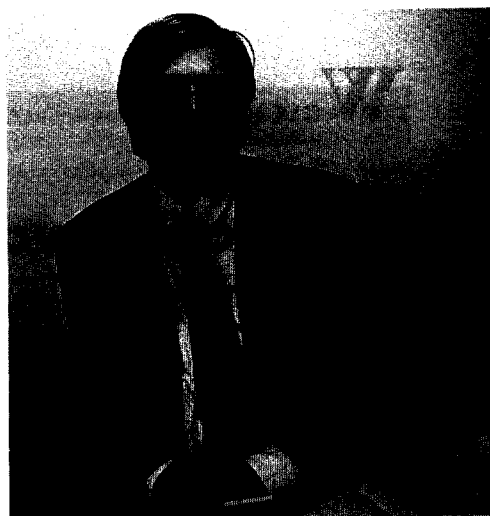
Een tweede nieuwkomer, die zeer hoog scoort, is Wakker, goed voor de elfde plaats. Hij had al eerder op de lijst moeten staan, maar was door ons nog niet ontdekt (waarvoor excuses). Wakker, die onlangs is benoemd in Maastricht, is een wiskundig econoom die zich bezighoudt met elementaire keuzetheorie. Sinds enkele jaren wordt zijn werk veel geciteerd. Wij zullen nog meer van hem horen.

Een zeer snelle stijger is ook de nummer acht van de lijst, A.L. Bovenberg, die zowel verbonden is aan de Katholieke Universiteit Brabant als aan de Erasmus Universiteit Rotterdam. In drie jaar tijd is hij opgeklimmen van de 30e naar de 8e plaats en het valt te verwachten dat zijn opmars nog niet ten einde is. Ook de arbeidseconomen Hartog (UvA) en Ridder (VU) zetten de stijgende lijn door.

Aan de verliezende hand is J.J. van Duijn, de aanstichter van dit alles, die in de beginjaren hoog scoorde, maar nu aan een duidelijke daling bezig is. Sinds zijn overstap naar de Robeco Groep, waar hij verantwoordelijk is voor het beleggingsbeleid, stokt zijn wetenschappelijke carrière. Zijn boek en artikelen over de lange golf worden echter nog altijd veel geciteerd.

Voor het overige zijn de mutaties in de lijst zeer beperkt. Aan de staart komt Molle (NEI/EUR) dit jaar als nieuwe naam binnen; hij stond echter al eerder in de lijst (in 1987). Knoester valt net buiten de boot.

Het aantal citaties dat nodig is om een vermelding op de lijst te verdienen is dit jaar met één gestegen (van 23 naar 24). Terwijl men in de beginjaren met rond de twintig citaties nog zeker kon zijn van een klassering rond de twintigste plaats, telt men nu met dit aantal niet meer mee. Vooral aan de top en in het middengebied zijn de kwalificatie-eisen hoger geworden. Stond men vijf jaar geleden met vijftig citaties nog bij de eerste vijf, nu is dat zelfde aantal nog maar goed voor een vijftiende plaats. Voor een deel zal dit te maken met de groei van het aantal bronnen en citaties dat door de SSCI wordt geteld, maar het kan ook een aanwijzing zijn voor een gestage stijging van het peil van de economiebeoefening in Nederland.

Arjo Klamer, nieuw in de top-30

De top-10 en de tipparade

Behalve de top-30 van meest geciteerde economen over de laatste vijf jaar, wordt ook weer de top-10 van meest geciteerde economen in 1993 gepresenteerd (zie tabel 2). Negen van de tien koplopers van de top-30 staan ook in de top-10. Zij consolideren dus hun positie. De nieuwkomer is Hartog, die hierboven al als 'runner up' is gesignaleerd.

De tipparade geeft weer wie de meeste citaties heeft verzameld over de eerste acht maanden van dit jaar (zie tabel 3), uiteraard voor zover de SSCI is bijgewerkt. Ook daar zien we de bekende namen terug, met uitzondering van Van der Ploeg, die op zijn tellen moet passen. Rietveld en Kremers geven met hun vermelding in de tipparade hun visitekaartje af voor een hogere notering in de top-30.

In de categorie 'net niet' valt Van Ours, de wetenschappelijk directeur van het Tinbergen Instituut, die als arbeidseconoom aan de Universiteit van Amsterdam en de VU verbonden is. Vermoedelijk zullen wij hem op een goede dag in de top-30 zien verschijnen.

L. van der Geest

Hoofdredacteur van ESB en part-time verbonden aan het Onderzoekcentrum Financieel Economisch Beleid (OCFEB) te Rotterdam. Met dank aan M. Cirpici voor het samenstellen van de tabellen.

3. Voor een overzichtsartikel zie E.E.C. van Damme en A. Heertje, Speltheorie in beweging, ESB, 19 oktober 1994, blz. 936 e.v.

4. A. Klamer, *Conversations with economists*, Savage, 1983.